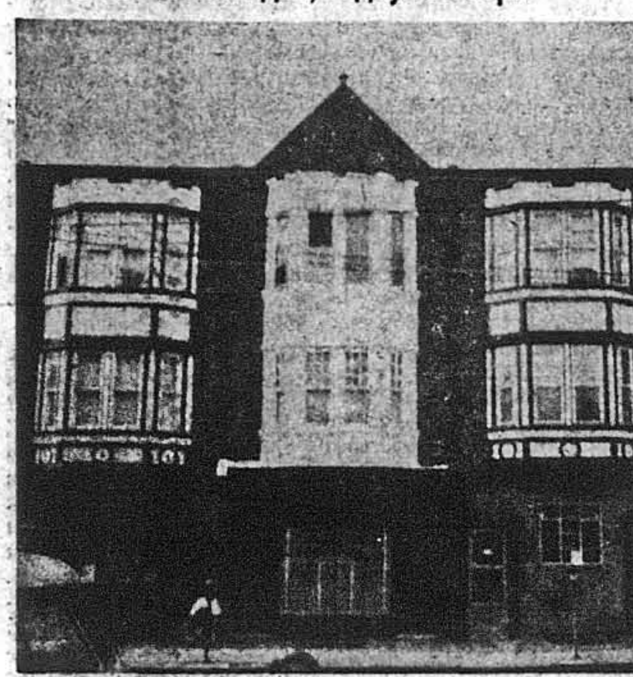
1893 — 1973
80 років
Служіи Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 4-го ЖОВТНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, OCTOBER 4, 1973 No. 184. VOL. LXXX.

Філядельфійська Округа УНС має власний дім, відбула збори

Будинок Філядельфійської Округи УНС

Філядельфія. — В неділю, 30-го вересня, відбулося тут урочисте відкриття новонабутого і відновленого дому Окружного Комітету Відділів УНСоюзу при 5004 Н. Олд Йорк Ровд. Акту посвячення довершили о. радник Василь Головінський, парох української католицької церкви у Нейставні, і о. митрат Омелян Мицик, парох української православної церкви в Честері. За кумів були всі присутні члени Головного Уряду УНСоюзу, члени Управи Округи Управи Відділів, та всі приявні члени УНСоюзу і гості. Опісля відбулися осінні організаційні збори Округи, якими проводив Стефан Гавриш головний радний і асистент керівника орг. відділу та заразом голова Округи, а секретарював Петро Тарнавський. Степан Гавриш ствердив, що Округа на сьогоднішній день заняла перше місце щодо кількости зорганізованих нових членів та має добрі вигляди залишитися першуном поміж всіми округами, якщо дальше буде добре працювати. До найбільше успішних в організуванні нових членів належать Відділи 32 (59 нових членів), 153 (здобув 46 нових членів), 83 (із 35 новими членами) та 216 (здобув 25 нових членів). Про стан фінансовий і стан членства УНСоюзу, про те, яке забезпечення набули в минулім році американці в порівнянні з нами говорила Уляна Дячук, гол. касир УНС. На закінчення доповідачка, яка є рівночасно і касиром УККА, просила присутніх включитися в акцію збірки фондів для дальшої успішної праці УККА та для переведення 2-го Конгресу СКВУ. Гол. контролер проф. д-р Б. Гнатюк побажав Управі Округи і членству найкращих успіхів в новонабутому домі та закликав до посиленої організаційної праці, бо будучність організації є першу чергу в її членстві. Головний контролер УНС д-р Іван Скальчук підчеркнув факт, що помимо загальних організаційних успіхів Округи, на 37 Відділів 5 не придбало ані одного члена, 3 Відділи придбали тільки по одному, 5 по два, 17 Відділів дало 10% нових членів. Це вказує, що треба застановитися над новими методами організування членів. Почесний член Гол. Управи та заразом почесний голова Округи, д-р Вол. Ґалан привітав Округу у власному домі і висловив бажання, щоб з нім примістився союзовий музей.

На закінчення зборів Степан Гавриш повідомив про запляннований бенкет на день 14-го жовтня для відзначення 80-річчя „Свободи", що його попередить виставка праць „Свободи". Також висловив подяку всім тим організаторам, які на відзначення цього дня принесли 30 нових членських аплікацій.

Цієї неділі в Чикаґо і Монтреалі відзначать 80-річчя „Свободи"

Після цілого ряду імпрез, які вже відбулися в поодиноких наших громадах з нагоди 80-річчя „Свободи", в найближчу неділю, 7 жовтня, відзначать цю річницю найстаршого сьогодні в світі, включно з Україною українського щоденника наші громади в Чикаґо і в Монтреалі.

В ЧИКАҐО —

Громада з Чикаґо відзначить 80-річчя „Свободи" Ювілейним Бенкетом, що відбудеться в неділю, 7-го жовтня, в залі „Діпломат" при 5600 Вест Фуллертон евеню. Імпрезу влаштовують Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу, що його очолює Михайло Ольшанський, та місцева Українська Студентська Громада, під зарядом якої буде забава після бенкету. Бенкет починається о год. 5-ій по полудні і в його програмі є слово головного предсідника УНС Йосипа Лисогора та святочна доповідь заступника головного предсідника на Канаду сенатора П. Юзика. Передбачена також мистецька програма. Під час забави, яка почнеться о год. 8-ій вечора, гратиме оркестра „Трубадур" під проводом Олекси Пошиваника.

У МОНТРЕАЛІ —

Громада в Монтреалі відзначить 80-річчя „Свободи" Ювілейним Концертом, що відбудеться в неділю, 7-го жовтня, о год. 3-ій по полудні в залі Роземонт Гай Скул при 3737 Бобє Іст вулиці. Імпрезу влаштовує місцевий Окружний Комітет Відділів УНСоюзу і в її програмі є виступ оперової співачки Марії Чолій і танцювального ансамблю „Одеса" під хореографічним проводом Петра Марунчака. Слово про „Свободу" скаже її редактор А. Драган а фейлетон на актуальні теми прочитає довголітній фейлетоніст „Свободи" письменник Іван Керницький-Ікер. Опісля буде презетації Данни Марунчак, яка здобула почесть Кралі Союзівки на 1974-ий рік.

Після концерту відбудуться організаційні збори Монтреальської Округи УНС з участю голови Головної Ради УНС і обласного організатора Василя Дідюка. Збори відбудуться в домівці „Пласт" при 3355 Дандюрант вулиці.

СЕНАТ ПРОГОЛОСУВАВ 1.2 БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон. — У вівторок, 2-го жовтня, Сенат проголосував призначити 1.2 більйона долярів на закордонну допомогу. 54 сенатори голосували за цим законопроєктом, а 42 проти. Сенатський законопроєкт пропонує меншу суму, ніж законопроєкт Палати Репрезентантів, який на закордонну допомогу призначив 1.6 більйона долярів. Компроміс між цими законопроєктами буде виготовлений спільною комісією обох Палат Конгресу.

Сума, яку проголосував Сенат, є також менша від тієї, яку запропонував Білий Дім. Уряд президента Ніксона вимагав 1.5 більйона долярів на закордонну допомогу, тобто понад чверть більйона більше від сенатської пропозиції. За словами сен. Гюберта Гомфрі, сума, яку Сенат призначив цього разу на закордонну допомогу, є найнижчою в історії Америки.

Деякі сенатори старалися ще більше зредукувати цю суму. Наприклад, сен. Джей. В. Фулбрайт пропонував, щоб закордонна допомога виносила тільки 1 більйон долярів, але Сенат відкинув цю пропозицію. Та Сенат також не прийняв пропозиції сен. Гомфрі, який хотів додати до суми 150 мільйонів долярів на допомогу жертвам стихійних катастроф у Нікараґуа, Пакістані та в Африці. Властиво, над пропозицією Гомфрі Сенат не голосував, бо Гомфрі, відчуваючи настрій Сенату, сам відкликав свою пропозицію.

Натомість Сенат дав згоду на пропозицію сен. Едварда Кеннеді, щоб затримати 2.4 мільйона долярів допомоги на будування мешканевих будинків у Чіле аж до того часу, коли буде встановлено, що військова хунта шанує права людини. Сенат також прийняв пропозицію Кеннеді, щоб створити бюро гуманітарних і соціяльних послуг, яке мало б випрацювати програму фінансової допомоги для біженців і жертв стихійних катастроф. Ще одна пропозиція Кеннеді, яка була прийнята Сенатом, призначає 10 мільйонів долярів на допомогу Інтернаціональному Комітетові Червоного Хреста для його діяльности в Індокитаю. Крім того, 1 мільйон долярів призначено на шпиталь Альберта Швайцера в Ґабоні, Африка, а 12 тисяч на пластичну хірургію для воєнних жертв у Південному В'єтнамі. Взагальному, законопроєкт Сенату присвячує більше уваги до гуманітарних сторінок закордонної допомоги, ніж до господарської розбудови відсталих країн.

Екзекутива і Політична Рада УККА матимуть цієї п'ятниці і суботи свої наради

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки інформують, що цієї п'ятниці і суботи, 5 і 6-го жовтня, матимуть свої наради Екзекутива і Політична Рада цієї нашої крайової репрезентативної установи. Наради Екзекутиви відбудуться в п'ятницю, 5-го жовтня, о год. 6:30 вечора в приміщеннях канцелярії УККА при 302 Вест 13-та вулиця.

Політична Рада УККА матиме свої наради в приміщеннях Українського Інституту Америки при 2 Іст 79 вулиця і вони відбудуться в суботу, 6-го жовтня, починаючи від год. 1-ої по полудні. В програмі цих нарад передбачені, крім формальностей відкриття і прочитання протоколу з попередніх нарад, реферати екзекутивного віцепрезидента УККА Йосипа Лисогора про Другий Світовий Конґрес Вільних Українців та фонди на його переведення, голів Відділів УККА мгра Я. Рака з Ньюарку-Ірвінґтону та д-ра М. Снігуровича з Ню Гейвену про працю Відділів УККА у внутрішніх і зовнішніх ділянках та доповідь голови Ради проф. Івана Вовчука про „Нашу працю з погляду імперської дійсности". Після доповідей будуть дебати та постанови.

УКРАЇНСЬКА ССР „ВИКОНАЛА ПЛЯН"

Москва. — Газета „Правда" з 29 вересня повідомила про те, що „трудящі промислових підприємств Української ССР, змагаючися за успішне виконання завдань 1973 року, передтерміново завершили виконання пляну дев'яти місяців щодо загального об'єму реалізованої продукції і виробництва більшости важніших родів товарів".

КИТАЙ ОБВИНУВАЧУЄ СССР НА ФОРУМІ ОН У ШОВІНІЗМІ, НАЦІОНАЛЬНОМУ ЕГОЇЗМІ І ЕКСПАНСІОНІЗМІ

Об'єднані Нації, Ню Йорк — Виступаючи на форумі Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, представник комуністичного Китаю несподівано вніс заворушення в атмосферу „мирного співіснування", яка помітна на цьому форумі від початку нарад 28-ої сесії. Як можна було надіятися, китайський представник Чіяо Куан-гуа зосередив свою увагу на „шовіністичній" і „експансіоністичній" совєтській політиці, не пощадивши цим разом також і ЗСА, обвинувачуючи ЗСА і СССР у намаганні забезпечити за собою гегемонію над цілим світом. У висліді такої політики „наддержав" у світі „запанував великий безпорядок", говорив Чіяо Куан-гуа, який приневолює всі інші держави не тільки стати на інші позиції, а й зачати вести іншу зовнішню політику, щоб успішно протиставитися „гегемоністським плянам" наддержав. Свою політику мусять змінити також Об'єднані Нації, якщо хочуть стати реальним знаряддям світової політики, а в першій мірі недопустити до війни. Головною характеристичною прикметою нашої доби є „протирічності між імперіялізмом з одного боку, а поневоленими народами з другого, як також протирічності між імперіялістичними країнами — зокрема між двома надпотугами". Цей „великий безпорядок" у світі буде розвиватися, бо „країни прагнуть незалежности, держави прагнуть визволення, а народи прагнуть революції". Все це, що зараз говориться про „мирне співіснування" — це тільки „насміх з мирного співіснування: суть полягає у співіснуванні в суперництві".

Коли ж йдеться про зовнішню політику СССР, то СССР стосує не „політику інтернаціоналізму, але великодержавного шовінізму, національного егоїзму, територіяльного експансіонізму". Ситуація на відтинку ОН заставляє до застанови, бо в ОН нагромаджуються резолюції, яких ніхто не дотримується і немає нікого, хто б хотів за всім цим доглянути. На думку Китаю, хартія ОН повинна бути ревідована і в справах ОН більший голос повинні мати малі народи. Повинен прийти час, коли ОН „перестануть контролювати надпотуги".

Промова Чіяо Куан-гуа на форумі Генеральної асамблеї ОН була побудована в дусі рішень X з'їзду Китайської комуністичної партії, включно з новою теорією Чжоу Ень-лая про „великий безпорядок", який характеризує сучасну міжнародну політику у світі.

Місія Ґолди Меїр в Австрії не мала успіху

Відень. — Зустріч прем'єр-міністрів Ізраїля та Австрії, що мала за завдання допровадити до полагодження австрійського уряду далі втримувати на терені Австрії транзитний табір для жидівських еміґрантів з СССР, закінчилася невдачно для Ґолди Меїр, прем'єр-міністра Ізраїля. Канцлер Бруно Крейски відмовився піти на зустріч ізраїльським вимогам, пропонуючи зі свого боку, щоб того роду транзитний табір передати під нагляд Високого комісаря для втікачів, який діє в системі ОН. На цю останню пропозицію не погодилася Ґолда Меїр, яка негайно після зустрічі з австрійським канцлером 2 жовтня покинула Відень і відлетіла до Тел Авів, забираючи зі собою групу 40 жидівських еміґрантів з СССР, які ще находилися в Австрії. Ізраїльську невдачу в переговорах з Австрією привітали арабські держави, а єгипетський уряд висловив офіційну подяку австрійському канцлерові за те, що він дотримався угоди з палестинськими терористами, які, як відомо, захопили були перед кількома днями на австрійсько - чесько - словацькому кордоні жидівських еміґрантів і вимусили на австрійському урядові погодження закрити на терені Австрії перехідний табор для жидівських еміґрантів з СССР в заміну за звільнення закладників.

КАРДИНАЛ Й. МІНДСЕНТІ ВІДВІДАВ ЗСА

Від 28 вересня до 2 жовтня, всього тільки п'ять днів, перебував у ЗСА колишній в'язень комуністичних в'язниць у Будапешті, примат Мадярщини кардинал Йосиф Міндсенті. Як відомо, звільнили Кардинала з в'язниці мадярські патріоти, але не на довго. Повстання патріотів здушили совєтські танки, після чого Кардинала переховувала 15 років американська амбасада в Будапешті. За настирливою намовою Ватикану, якому не було на руку демонстративне небажання високого католицького достойника покинути улюблену ним батьківщину, кард. Міндсенті згодився врешті виїхати з Мадярщини. Після приїзду до Ватикану і короткого там побуту, Кардинал відмовився замешкати у Римі напостійно, хоч і давали йому у відомій Архиєпископській Палаті Ватикану догідне помешкання й повне утримання. За місце свого осідку кард. Міндсенті обрав Відень в Австрії (щоб бути ближче поневоленої батьківщини) та замешкав у будинку мадярськоїдуховної семінарії. Користає він там з трьох кімнат, двох для себе, а однієї для свого секретаря, який понад дев'ять років просидів у концтаборах Сибіру.

Приїхав кард. Міндсенті до ЗСА на запрошення мадярської католицької парафії св. Ладіслава в Ню Бронсвіку, з стейті Ню Джерзі (4 милі від Бавнд Бруку), щоб посвятити перебудовану парафіяльну церкву. Заходи про дозвіл на приїзд Кардинала до ЗСА натрапили на гору труднощів, значна частина яких припала на долю католицької ієрархії в цій країні, якій, видко, не був милим гість, що попав у ватиканський список „буржуазних націоналістів". Не дуже радий був тому гостю і Вашингтон. Проте, вперті мадяри добилися свого і їхній національний герой гостював у ЗСА аж... п'ять днів.

Вістка про несподіваний приїзд Кардинала-мученика до ЗСА зібрала в неділю 30 вересня до Ню Бронсвіку понад 10.000 його духовних дітей. З'їхались і злетілись на цю вістку земляки Кардинала з усіх кінців Америки і Канади. На бажання Кардинала, церковні відправи того дня відправляли не латинською чи англійською мовами, а виключно мадярською. Тільки з цієї мови користав Кардинал у своїх проповідях і в промові до 10-тисячної маси людей перед церквою. Основною темою його промов було: живіть Мадярщиною, не марнуйте її релігійно - культурних скарбів, шануйте і вивчайте мадярську мову, бо від вашої постави у вільному світі залежить прискорення дня звільнення Мадярщини із совєтської неволі.

Не зважаючи на те, що Кардинал має вже майже 82 роки життя і є немічним, у неділю 30 вересня він віддав понад 12 годин часу на контакт з своїми земляками. По дорозі до церкви він відвідав мадярські греко-католицьку і протестантську церкви. Церкву св. Ладіслава він посвятив не тільки в середині, але обійшов її довкола, окроплюючи стіни церкви. Його промова до зібраної перед церквою маси людей тривала понад 40 хвилин. Церковна частина урочистостей була величня. Люди, що не могли вміститись у невеликій церкві, підхоплювали спів хору і той спів лунав далеко поза місце тієї незвичайної урочистости. Дивувала лише відсутність католицьких єпископів. Поза кардиналом Міндсенті, на всіх, пов'язаних з його побутом у Ню Бронсвіку урочистостях, був присутнім тільки Владика Мстислав, Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА, запрошення якого комітетом підтвердив Кардинал своїм листом ще з Відня.

По полудні відбувся на честь Кардинала бенкет, участь в якому взяло понад тисяча осіб. І тут не було католицьких єпископів. Крім губернатора стейту і мейора

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Софійському соборі влаштовують концерти

Київ. — Газета „Культура і життя" з 27 вересня широко інформує про „всесоюзний" фестиваль „Золота осінь", який тривав шість днів. Фестиваль почався у Кам'янці, Черкаської області, — „місті, зв'язаному з життям і творчістю великого російського композитора П. І. Чайковського", але основна частина імпрез відбулася в Києві. В рямках фестивалю відбулося понад 200 концертів, в яких взяли участь мистецькі ансамблі різних совєтських республік. Газета пише, що „сюрпризом" було те, що „вперше в своїй історії став концертним залом знаменитий Софійський собор". Але ще більшим „сюрпризом" треба вважати промову керівника Державного академічного російського хору СССР з Москви, Олександра Свєшникова, який між іншим заявив таке: „Велике щастя брати участь у фестивалі, що проходить в дні, коли з золотавих українських ланів йде в засіки радянської держави славний мільярд українського хліба. Яким же високим і повнозвучним має бути наше мистецтво, щоб гідно оспівати подвиг героїв праці, творців народного достатку!" Заключний концерт фестивалю, на який прибули в повному складі всі партійні достойники з ЦК КП України, відбувся 25 вересня.

МІЖНАРОДНА НАРАДА ЕКОНОМІСТІВ В КИЄВІ

Київ. — РАТАУ повідомив про те, що під кінець вересня цього року відбулася в Києві „науково - методична нарада економістів - аграрників країн РЕВ" (Ради Европейської Взаємодопомоги). У нарадах взяли участь учені з Болгарії, Угорщини, Східньої Німеччини, Польщі, Румунії, Чехо - Словаччини і СССР і „як гості" — вчені з Югославії. Очевидно, ніякої згадки про вчених з Української ССР, „суверенної республіки" немає, хоч міжнародна конференція відбувалася в столиці УССР.

Совєтські суперсонічні бомбардувальники в Іраку

Вашингтон. — Упродовж останніх тижнів Совєтський Союз переслав до Іраку яких 12 суперсонічних бомбардувальників типу ТУ-22, що, як твердять військові спеціялісти, перехиляє рівновагу сил на Близькому Сході в некорисіть Ізраїлю. Це вперше Совєтський Союз переслав до іншої держави того типу свої бомбардувальники, які рахуються до наймодерніших і мають засяг 1.400 миль та скорість 900 миль на годину. Маючи у своєму розпорядженні того типу бомбардувальники, Ірак зможе атакувати Ізраїль та Іран, — своїх противників на цьому просторі. Американські чинники не є покищо певні, чи йдеться тут про передачу такої кількости бомбардувальників іракцям, чи тільки про стаціонування в Іраку совєтських літаків.

ОКРУГИ УНС АМСТЕРДАМУ, БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ І ЛІГАЙ ВЕЛІ ВІДБУЛИ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

У рямках і програмі теперішньої передконвенційної організаційної кампанії Українського Народного Союзу, від половини вересня відбуваються організаційні збори і наради в поодиноких місцевостях, що є осідком Окружних Комітетів Відділів Українського Народного Союзу. В таких нарадах беруть участь головні і відділові урядовці, організатори та репрезентанти Відділів. З кінцем минулого тижня, крім таких зборів у Бофало, Рочестері, Пассейку, Вілкс Беррі, Бостоні і Вунсакеті, про які вже інформовано, відбулися організаційні наради Округ УНС Амстердаму, Шамокіну та Лігай Велі.

НАРАДИ АМСТЕРДАМСЬКОЇ ОКРУГИ

Наради Амстердамської Округи УНС, яка включає Відділи УНС також у Трой, Гудсоні, Коговзі, Вотервліті, Бродалбіні і Пітсфілді, відбулися в суботу, 29-го вересня, в Українському Клюбі в Трой. Проводив нарадами П. Шевчук, секретарювали Р. Гарасимяк і Р. Колодій. Відкривши наради і привітавши приявних на них учасників, між якими були головний предсідник УНС Йосип Лисогір та головний радний Володимир Запаранюк, П. Шевчук дав загальний огляд організаційної праці Округи, відмічуючи зокрема успіхи секретаря 191-го Відділу Р. Колодія, який цього року зорганізував уже понад 60 нових членів, та секретаря 57-го Відділу, М. Савківа, який зорганізував 25 нових членів. Усі сім Відділів Округи були в цьому році організаційно активні. П. Шевчук висловив вдячність усім відділовим секретарям за працю і співпрацю, закликаючи їх до дальших зусиль, щоб виконати організаційну квоту Округи, що крім багатобічних користей для забезпечених, УНСоюзу і громади, принесе також і Окрузі не тільки славу, але й бонус по два доляри за кожного новозорганізованого члена.

Признання і подяку урядовцям Відділів і Округи за їх працю і успіхи висловив головний радний Володимир Запаранюк з Ютики. Він пригадав, що теперішня організаційна кампанія є вже передконвенційною та матиме поважний вплив на вибір конвенційних делеґатів, як і на саму Конвенцію. Згідно зі статутом УНС, кожний конвенційний делеґат організаційною працею та успіхами повинен заслужити собі на привілей репрезентувати його Відділ на Конвенції.

Головний предсідник Йосип Лисогір у своїй доповіді подав загальну оцінку активностей УНСоюзу в цьому році та його теперішнього стану, згадуючи зокрема надійний факт, що в порівнянні з попереднім роком зорганізовано більше членів та заінкасовано більшу суму з членських вкладок. Предсідник з вдячністю і признанням згадав, що до такого надійного розвитку з місцевої Округи причинилися своїми організаційними успіхами зокрема Р. Колодій, М. Савків, В. Труфин, П. Маріяк, голова Округи П. Шевчук та інші. Коротким з'ясуванням загальногромадських справ і проблем, зокрема згадкою про продовжувані комуномосковським режимом репресії проти українських інтелектуалістів в Україні, про заходи УККА для їх оборони та про підготову до недалекого Другого СКВУ п. Й. Лисогір закінчив свою доповідь.

Опісля гол. предсідник Й. Лисогір та гол. радний В. Запаранюк вручили золоту відзнаку за організаційні успіхи Р. Колодієві та срібну відзнаку М. Савківу. Ряд союзових і громадських справ заторкнено і вияснено ще в дискусії, як і під час спільної перекуски опісля.

НАРАДИ ОКРУГИ БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

Окружні організаційні наради Відділів УНС пенсильвенійського Басейну Твердого Вугілля, що був „колискою" УНС, відбулися в неділю, 30-го вересня, в залі української католицької церкви в Маганой Сиґі, з участю головного предсідника Йосипа Лисогора, головної радної Анни Гарас та репрезентантів Відділів УНС з МекАду, Майнерсвіл, Сентралії, Бервіку, Ковлдейл, Маганой Сиґі і Фріленду. Проводив нарадами заслужений сеніо-піонер М. Ґентош, секретарювала п-і Галина Словік. Головна радна п-і Анна Гарас, яка рівно-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кінцева фаза підготови СКВУ

Уже короткий час відділяє нас від початку нарад Другого Світового Конґресу Вільних Українців в Торонті. Упродовж найближчих трьох тижнів мусять закінчитися всі підготовчі роботи організаційного і програмового порядку. За найновішими інформаціями, Організаційна комісія в Торонті завершила плянування Конґресу й наладнала в основному найсуттєвіші технічні справи. Знову ж Програмова комісія в Ню Йорку на своєму останньому засіданні 29 вересня остаточно узгіднила кінцеві проєкти конґресових матеріялів, резолюцій тощо.

Незалежно від того, успіх Конґресу залежатиме у ще більшій мірі від того, який він знайде відгук серед широких кіл нашого громадянства в окремих країнах нашого поселення, а в першій мірі в ЗСА та Канаді. Йдеться тут і про безпосередню участь в працях самого Конґресу і про належну фінансову підтримку. Організатори надіються, що у праці Конґресу візьме участь понад 500 делеґатів, які репрезентуватимуть наші громадські і наукові та професійні організації, Церкви, а також не менше 500 гостей.

Особливої ваги є питання фінансового забезпечення СКВУ. Дотеперішній позитивний відгук на збірку фондів на потреби Другого СКВУ засвідчує зрозуміння для ідеї СКВУ серед широких народних мас. Все таки, часу осталося не надто багато і тому треба, щоб наша громада у всіх країнах поселення поспішила з максимальною фінансовою підтримкою для СКВУ. Коли йдеться про терен ЗСА, то тут з ініціятиви Українського Конґресового Комітету переводиться надзвичайну збірку 50,000.00 долярів, з яких частина є призначена на фонд Другого СКВУ. Таку ж збірку фондів переводить в Канаді Комітет Українців Канади. Треба надіятися, що українці в обох цих країнах зрозуміють свій національний обов'язок і своєю позитивною поставою причиняться до скріплення нашого організованого життя.

Світовий Конґрес Вільних Українців є важливим надбанням всієї української спільноти в діяспорі і від цієї спільноти залежатиме, яким СКВУ буде в майбутньому щодо своєї організаційної структури, забезпечення кваліфікованими силами і щодо змісту праці.

Кампанія кампаній

Як рік Божий, рідко коли можна прочитати яке число „Свободи", щоб у ньому не було якоїсь „кампанії". І не тільки цього чи минулого, але й кожного із 80 років появи „Свободи" вона постійно є в якомусь „хрестоносному поході" за одну чи другу добру справу. Крім безлічі всіляких менших кампаній, напевно в пам'яті багатьох ще збереглась згадка про ведену на сторінках „Свободи" акцію в справі побудови пам'ятника Шевченкові чи на переломі цього і минулого року акція збірки фондів на встановлення трьох катедр українських студій в Гарварді. І так без кінця і краю, щоб наша громада росла розвивалася та щоб по своїм силам і спроможностям допомагала рідному народові в його затяжних змаганнях до волі і незалежности.

Серед них усіх кампаній дещо наче губиться одна постійна і справжня кампанія кампаній. Маємо на думці кожночасну і тепер передконвенційну кампанію за збільшення членства Українського Народного Союзу. Створення Українського Народного Союзу було першою кампанією „Свободи" вже вісімдесят років тому і сьогодні ніхто не сумнівається у далекозорість та передбачливість наших піонерів, що саме від цієї кампанії почали історію нашої зорганізованої громади в Новому Світі. Ми бо можемо говорити і писати найкращі слова, можемо виголошувати найкращі промови, можемо влаштовувати найбільш багатолюдні демонстрації, але все це — якщо взагалі було б в інших обставинах можливе — буде або хвилеве і скоропроминаюче, або взагалі не матиме більшої вартости, як за цим не стоятиме зорганізована велика громада та закумульовані нею фонди.

Вартість Українського Народного Союзу, найстаршої, найбільшої і найзаможнішої нашої української установи в цьому відношенні неперевершена. Кожний новий член УНСоюзу, як і кожний черговий доляр його майна цю вартість збільшує. Ясно, що в такій ситуації ми можемо і повинні докладати всіх сил і зусиль, щоб цю силу збільшувати і скріплювати. Кожний бо новий член УНСоюзу це рівночасно новий член нашої активної громади, це те нове „живе число", яке говорить найбільш переконливою мовою. Кінцеві результати всіх принагідних наших кампаній залежить власне від цієї кампанії кампаній, що нею є організаційна кампанія УНСоюзу. Тому то і кожний її активний учасник є тим справжнім будівничим самих підвалин нашого сучасного і майбутнього.

Т. Броварський

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ І СКВУ

(1)

Участь наших Українських Церков у СКВУ, як частини нашого громадського і суспільного життя, не є ще устійнена. В якій формі вони мали б брати участь в СКВУ на ширшому форумі ще й не обговорювалося. Та взагалі на питання, чи наші Церкви мали б мати будь-яке місце в СКВУ є різні думки.

У підготові Першого Світового Конґресу Вільних Українців питання участи Українських Церков не бралося під увагу. Вітаючи Конґрес від Української Православної Церкви в ЗСА, Митрополит Мстислав підкреслив, що „Церква в ЗСА добивалася запрошення її, як цілости, на Світовий Конґрес Вільних Українців", одначе Церкви не дістали такого запрошення. Це саме підкреслив і Архиєпископ Михаїл, вітаючи Конґрес від УГПЦеркви в Канаді. Він сказав: „Українська Греко-Православна Церква в Канаді не була запрошена до участи в Конґресі, як цілість, — були запрошені лише окремі Єпископи її. Тому наша Церква вважає себе тільки почесним гостем Конґресу".

Справа участи українських Церков в СКВУ виринула на самому Конґресі. Митрополит Мстислав цю справу дебатував та зайняв своє різке становище. Він підкреслив, що „під час підготови до цього Конґресу, до якої, до речі, наша Церква не була включена, відчувалося стремління поставити Церкву в становище почесного відокремлення та призначити їй на Конґресі лише і тільки декоративну функцію, бо, мовляв, у модерному світі Церква відділена від держави й може бути лише справою приватного зацікавлення людини". Про готовість своєї участи він заявив: „декляруємо нашу участь не тільки в поконґресовій спільній праці, а й заявляємо своє рішення взяти частину тягару відповідальности за працю поконґресового Секретаріяту. Ми сповнені віри, що в склад членів Секретаріяту Світлий Конґрес покличе достойних репрезентантів Українських Церков. Це рішення просимо вважати за наш начальний постулят, якого, ми сподіваємося, Світлий Конґрес не злегковажить". Цей внесок Митрополита Мстислава Скрипника підтримав пастор д-р Л. Жабко - Потапович в імені Українських Протестантських Церков: „Ми підтримуємо ідею, щоб в постійному Секретаріяті при СКВУ було по одному представникові від Українських Православної і Католицької Церков та від українських протестантів". Це й було додано до Статуту СКВУ. Тому, що це сталося на самому Конґресі, коли вже ані Конґрес, ані керівні чинники наших Церков не мали ані часу, ані доручення виробляти та устійнювати становище Українських Церков в СКВУ, ця справа так і залишилася. До Секретаріяту було обрано представників без порозуміння з Церквами, а лише на основі особистостей, з очевидною думкою, щоб в дальшому ця справа набрала належного оформлення. Але й досі ми не знаємо, чи всі українські Церкви годяться на участь в СКВУ, а якщо так, то в якій формі. Зрозумілим є, що присутність в Секретаріяті СКВУ найвищих церковних достойників давала престижеве становище самому Секретаріятові. Одначе, їхня присутність не завжди віддзеркалювала, що українські Церкви співпрацюють з СКВУ*.

Шестирічна практика показала, що необхідно зробити вдосконалення в багатьох відтинках праці СКВУ. Виявилась потреба устійнити форму участи українських Церков в СКВУ. Почесне представництво ще не задовольняє потреби життя діяспори. Питання збереження української ідентичности та організованого суспільного життя поза Батьківщиною заставляє, щоб як церковні, так і суспільно-громадські чинники застановилися над ним спільно і разом. А це означає — зібрання всіх наших сил. З цього випливає ґрунтовне застановлення над формою активної участи українських Церков в розбудові громадського життя разом з цілою українською громадою діяспори, а передусім в СКВУ, як найвищій надбудові суспільно - громадського життя. На 6-ій сесії Секретаріяту СКВУ, що відбулася в січні 1973 р. в Торонті, Митрополит Максим Германюк вреферував питання участи Церков у СКВУ, що й було прийнято, п і д готовляючи Другий Світовий Конґрес Вільних Українців. При Організаційній Комісії покликано окрему підкомісію церковно - релігійних справ. Статутова Комісія в проєктованій зміні Статуту СКВУ обговорює питання участи Українських Церков. Секретаріят СКВУ вислав до найвищих достойників українських Церков відповідного листа, запрошуючи їх до участи в Конґресі, а Організаційна Комісія Другого СКВУ звернулася до проводів українських Церков з проханням зробити свої зауваження до проєкту Статуту СКВУ у справі участи Церков та подати свої пропозиції про характер такої участи. Форму участи в працях СКВУ мажуть найкраще визначити самі проводи Церков. Залишається питанням: хто подасть ініціятиву та як її сприймуть інші? Одначе, є підстави сподіватися, що наші Церкви устійнять поміж собою і договоряться про свою консолідацію на форумі СКВУ.

* У цьому твердженні є деяка неточність щодо участи представників окремих наших Церков в Секретаріяті СКВУ. Це питання реґулює так статут СКВУ, де у розділі V, § 7 стверджується, що Пленум Секретаріяту СКВУ складається з...: „Одного представника Української Католицької Церкви, Ієрарха. Одного представника Укранської Православної Церкви, Ієрарха. Одного представника Українського Євангельського Об'єднання". На Першому СКВУ до Секретаріяту СКВУ Церквами були визначені: митрополит Максим Германюк (Українська Католицька Церква), архиєпископ Мстислав (Українська Православна Церква), пастор Іван Яцентий (Українське Євангельське Об'єднання). Згадані Ієрархи репрезентували свої Церкви у Секретаріяті за ввесь час його каденції. Коли ж йдеться про пастора Івана Яцентия, то по його смерти Українське Євангельське Об'єднання призначило представником своїм в Секретаріяті пастора Володимира Боровського. Ред.

Панас Феденко

ЧІЛІЙСЬКА ТРАГЕДІЯ

(2)

Не зважаючи на ці труднощі, уряд Альєнде мав за собою значне число виборців до парляменту в березні 1973 року: 43,3 відс. голосів. Однак, ці вибори показали знову, що уряд не мав більшости в республіці. В країнах з глибшою демократичною традицією урядова партія, що не має більшости в парляменті, передає право творити уряд партіям, котрі здобули більшість у виборах. Клясичний приклад: Вінстон Черчілл, герой Другої світової війни, відійшов від влади в 1945 р., коли у виборах до парляменту перемогли соціялісти. Прем'єром став Клемент Еттлі.

Альєнде сподівався, що йому вдасться вернути країну до нормального стану, хоч він бачив, що ґрунт під його владою захитався: навіть його приятель генерал Пратс, командир армії, член уряду, подався на димісію. В червні 1973 р. противники Альєнде („Батьківщина і свобода") вчинили бунт, щоб скинути його уряд, але без успіху. Однак після відходу генерала Пратса, в команді армії здобули перевагу люди, що брали приклад зі своїх колеґ - генералів, які панують як диктатори в багатьох державах Латинської Америки. В рух пущено широку пропаґанду, мовляв, Альєнде збирається завести криваву диктатуру на московський лад і готується винищити незгідних з ним політиків і військових...

Спроби Альєнде договоритися з провідниками опозиційної партії Християнських демократів не мали успіху. Там запанувала тактика: „чим гірше (для уряду), тим ліпше (для опозиції), бо через дальше безладдя в країні можна було б прийти до влади.

Цю непевну ситуацію уміли використати командири невеликої (коло 50.000) армії і збомбардували урядовий палац, де перебував Альєнде. Там загинув Сальвадор Альєнде.

Альєнде тяжко переживав усі тривоги, неуспіхи свого уряду, коли, окрім опозиції, мав постійні конфлікти з нездисциплінованими робітниками та в рядах урядових партій, що вимагали від нього, щоб покинув дорогу леґальну і завів диктатуру. Диктаторський режим називав Альєнде „доказом політичної незрілости" і відкинув п л я н и диктатури. В кінах чілійської республіки показувано фільми, в яких представлено катування людей, арештованих в комуністичних країнах, і Альєнде не зважав на протести чілійських комуністів, що домагалися заборони цих фільмів.

Тепер у Чіле запанувала військова хунта, бо демократичні партії не знайшли спільної плятформи, щоб разом діяти для оздоровлення господарського життя своєї країни. Так зруйновано демократичний лад в державі Латинської Америки, що мала віддавна вільний устрій.

Уже згадано слова Альєнде про диктатуру, як доказ політичної невироблености, недозрілости. Також Альєнде бачив економічну й культурну відсталість своєї країни. Відомо, що для створення соціялістичного ладу не вистачає самого бажання: потрібний теж високий рівень загальної культури, господарства й техніки — в індустрії та в сільському господарстві. Чіле — країна малорозвинена, народні маси неосвічені, неорганізовані, несвідомі. „Марксист" Альєнде певно знав слова Маркса, що для переходу до соціялізму мусить бути народне господарство на високому рівні. Але Альєнде був у фатальній, трагічній ситуації, бо в своїй країні не мав економічної і політичної основи для здійснення широких плянів. Відома річ: н а ц і оналізація (удержавлення) приватних підприємств не творить соціялістичного ладу: на місце приватних власників приходять директори державних підприємств, індустріяльна бюрократія, супроти якої в країнах диктатури робітники — безвольні раби.

В демократичних, високорозвинених країнах Західньої Европи (Великобританія, Швеція, Норвеґія, Данія, Австрія) соціялістичні партії до націоналізації підприємств ставляться дуже обережно. В Англії тільки четвертину капіталістичних підприємств передано у власність держави, ще менше в Швеції. У Західній Німеччині соціялістична партія виробила плян участи робітничих представників в управі великих приватних підприємств. В розвинених індустріяльних країнах є господарські й культурні передумови для радикальних реформ. Чілійська республіка не мала підготованих кадрів для керування націоналізованими підприємствами і робітництво не було дисципліноване, підготоване до великих завдань.

Марійка Ґурко

УКРАЇНСЬКА МОВА В ДЕРЖАВНИХ ШКОЛАХ ОНТАРІО

Рух за введення української мови в державних школах Онтаріо почався приблизно в 1968 році. Перед тим вже були заходи Комітету Українців Канади в формі листів і петицій до міністра освіти Онтаріо, однак вони не дали бажаних результатів.

В 1968 році рух за введення української мови в державних школах Онтаріо пожвавився головно тому, що в управу КУК влилася „молода кров". Тоді при КУК було створено окремий комітет для переведення цієї справи, який очолив учитель гай-скулу і голова департаменту географії в Сентрал-Тек, п. Вавришин, і до якого увійшли члени проф. Струк, проф. Бурштинський, мгр Дашко, проф. Даревич та проф. Деришко. Постійні інтервенції цього комітету в міністерстві освіти спочатку теж не мали великих успіхів. В той час міністром освіти Онтаріо був теперішній прем'єр Дейвіс. Щойно в 1971 році, коли міністром освіти став Р. Велш, етнічні групи Онтаріо, в тому числі й українці, дістали дозвіл і право на введення своїх рідних мов у державних школах.

Реалізація цієї справи зустрілася на практиці з серйозними труднощами: треба знайти кваліфікованих учителів і видати підручники та допоміжні матеріяли згідно з вимогами міністерства освіти. Однак найважливішою справою було зацікавити й зорганізувати учнів в поодиноких школах, які домагалися б введення навчання своєї рідної мови. Результати подекуди були добрі, як, наприклад, в Тандер-Бей та в Субдурах, де українці становлять велику пропорцію до решти населення.

В Торонто було тяжче. В Раннімед Коліджет Інституті в окрузі Йорк, де було багато українських учнів, комітет вів переговори з директором школи півтора місяця. Хоч пані Сірко, тростист Норм Ґаріс і п. Ю. Лучків вели посилену акцію, директор школи ставив спротив на кожному кроці. Він старався знеохотити учнів, подаючи їм неправдиві інформації, мовляв, українська мова — це втрачений кредит, або, щоб одержати повний кредит, треба мати дуже високу оцінку. Коли ж, помимо всього, на курс української мови записалося 39 учнів, директор школи скапітулював.

У Вестерн Тек, де вже існував некредитовий курс українознавства на вечірніх курсах для 200 студентів, коли було заведено кредитовані денні курси української мови, директор школи „забув" подати українську мову на листі програми курсів. В Блюр Коліджет Інститут зусилля комітету були безуспішні через брак ініціятиви й підтримки з боку учнів, а також через неґативну поставу директора Боба Меконелла та інших.

Найкращих успіхів досягнено в Гайберсайд Коліджет Інституті, де тепер навчають української мови в 11, 12 і 13 клясах. Тут число учнів в українських клясах перевищує кількість учнів в клясах інших модерних мов. Виглядає, що це не тільки солом'яний вогонь: в 1972-73 р. на українську мову вписалося 85 студентів, а на 1973-74 передбачають 130 студентів.

Що, властиво, вирішує успіх у введенні української мови в державних школах? Голова комітету при КУК п. Вавришин уважає, що найважливішим моментом є зацікавлення у к раїнських учнів та їхні заходи для введення курсу навчання рідної мови у їхній школі. Він подав приклад Гамберсайд Коліджет Інституту, де українські учні дуже активні. Вони домоглися від директора дозволу завести окремий український відділ бібліотеки в їхній школі.

Приходить на думку питання: чому більшість директорів державних шкіл та уряд освіти стоять звичайно в опозиції до введення української мови в їхніх школах? На думку п. Вавришина причини такі: поперше, учителі інших чужих мов, наприклад, французької, німецької і т. п. побоюються, що втратять студентів своїх кляс на користь курсів української мови. Це, між іншим, так і сталося. Подруге, директори, зацікавлені в інтеґрації шкіл, бояться, що їхня школа перетвориться у „Вавилонську вежу", якщо кожна етнічна група заведе свою мову.

Однак, помимо цієї параної, цього року 7 державних шкіл Онтаріо мають українську мову у своїх програмах навчання, а на другий рік ще 7 нових шкіл уведуть до своїх програм українську мову як повноцінний предмет. Відрадним фактом було голосування Асоціяції учителів модерних мов за встановлення відділу учителів української мови. Тільки два голоси були проти, між іншим і звісного директора Блюр Коліджет Б. Меконелла.

Варто тут зробити малу деґресію і відмітити факт, що перед Першою світовою війною були вже введені двомовні (англо - французькі й англо - українські) курси в державних школах, які, однак, пізніше закрито. Причиною зміни статусу української та інших етнічних груп були події, зв'язані з Першою світовою війною. Поперше, уряд відчув, що етнічні групи не асимілювалися і не не були надто готові боротися в канадському війську проти країн, звідки во-

(Закінчення на стор. 3-ій)

* Марійка Ґурко належить до групи молодих українських журналістів і є членом Молодечої секції Спілки Українських Журналістів Канади.

о. Мелетій Войнар, ЧСВВ

ОСЕРЕДОК НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА У ВАШИНҐТОНІ

(4)

Того ж року 8 жовтня відбулися з черги III Загальні Збори Осередку НТШ у Вашинґтоні у приміщенні Католицького Університету Америки. Після відчитання і прийняття протоколів від останніх Загальних Зборів Осередку, на пропозицію одного з членів переобрано ту саму Управу Осередку на чергову каденцію.

При кінці того ж року 27 листопада відбулася зустріч Осередку разом з Українською Студентською Громадою у Вашинґтоні з ректором УВУ проф. д-ром Вол. Яневом, під час якої проф. д-р Ю. Старосольський виголосив: „Слово про УВУ", а проф. д-р Янів дав доповідь на тему: „Захалявна література України".

Рік 1972: того року 26 лютого відбулася наукова конференція Осередку, на якій запрошений мґр Олекса Дражньовський дав доклад на тему: „Група крови й етнографічна межа України". А 10 листопада відбулася зустріч Осередку НТШ спільно з Укр. Ассоціяцією Університетських Професорів з проф. д-ром СтепаномГораком, який виголосив доповідь на тему: „Українська проблематика в Американському Науковому та університетському світі"; відомо, що проф. д-р С. Горак є теж директором нової Секції НТШ: Історії України, з чого вив'язалася жива дискусія.

Рік 1973: на цей рік припадає 100-річчя НТШ, то ж і в Осередку НТШ у Вашинґтоні йдуть приготування до його святкування (гл. нижче).

А 23 лютого відбулося Жалобне Засідання Осередку разом з Вашинґтонською Групою УВАН, присвячене пам'яті св. п. проф. д-ра Олекси Повстенка. Від Осередку НТШ жалобне вступне слово виголосив голова Осередку проф. д-р Ю. Старосольський, а від УВАН проф. д-р Петро Одарченко говорив про: „Життя і діяльність св. п. О. І. Повстенка".

III. Святочні Наукові Конференції Осередку НТШ у Вашинґтоні

Ці святочні конференції відрізнюються від порядочних головно тим, що з ними переважно є злучені ще інші святочні виступи — тому немає на них нагоди до дискусії після доповідей. Нагодою до таких святочних конференцій є головно Шевченківські Свята. Однак бувають теж інші нагоди. Тому і тут беремо під увагу насамперед Шевченківські Конференції, а опісля інші святочні моменти — одні і другі в хронологічному порядку.

1 — Шевченківські Наукові Конференції

Саме це свято дало нагоду до першого виступу Осередку НТШ у Вашинґтоні зі своїми науковими конференціями. Така перша святочна Шевченківська Конференція відбулася у Вашинґтоні разом з Вашинґтонською Групою УВАН 16 березня 1958 р., на якій відчитано такі доповіді: проф. д-р П. Ковалів н. т. „Шевченко та його поема «Катерина»"; проф. д-р Петро Одарченко: „Шевченко і Франко"; проф д-р Ю. Старосольський: „Мистецтво в житті Шевченка"; проф. д-р О. Повстенко: „Київ за часів Шевченка" (з світлинами на екрані). Ці спільні виступи з УВАН продовжувались.

У 1959 р. на такій же святочній Шевченківській Конференції першу доповідь виголосив проф. д-р П. Ковалів на тему: „Значення Шевченка в розвитку української літературної мови", а другу М. Таморуґ на тему: „Шевченко і західньослов'янські літератури".

У 1960 р. на такій же Шевченківській Конференції мав доклад тільки проф. д-р Ковалів на тему: „Світогляд Шевченка".

У 1961 р. Святочну Шевченківську Конференцію урядила Вашинґтонська Група УВАН.

У 1962 р. з рамени Осередку НТШ у Вашинґтоні у такій Шевченківській Конференції, що відбулась 25 березня, виступав з доповіддю д-р П. Оришкевич на тему: „Деякі природні географічні риси в поемах Шевченка".

У 1963 р. виїмково (не в березні) 24 лютого відбулась знову спільна з УВАН-м Шевченківська Конференція з такими доповідями: проф. В. В. Дорошенко: „Тарас Григорович Шевченко, як людина" і проф. д-р П. Одарченко: „Тарас Григорович Шевченко в українській поезії".

У 1964 таку ж Святочну Конференцію в честь Шевченка відбуто 7 березня з доповідями: проф. О. Повстенка на тему: „Українське село і хата в творчості Т. Шевченка" та д-ра М. Кушніренка на тему: „Національний аспект життя і творчости Т. Шевченка у праці В. Доманицького".

У 1965 р. на цьому святі 13 березня було дві доповіді: проф. д-ра П. Коваліва: „Роля Т. Шевченка у формуванні нової української літературної мови" та ред. Д. М. Корбутяка: „Тарас Григорович Шевченко і Айра Олдрідж".

У 1966 р. 5 березня на цьому святі мав доповідь проф. д-р П. Ковалів на тему: „Шевченко в мемуарах" — та проф. д-р О. Повстенко: „Шевченків проєкт його хати", зі світлинами.

У 1967 р. 4-го березня на цьому святі доповідав проф. д-р Р. Смаль-Стоцький: „Значення «слави» в Кобзарі Т. Шевченка" — та проф. д-р О. Повстенко: „Чигирин і Суботів у поетичній і малярській творчості Шевченка" із світлинами.

У 1968 р. 16 березня на цьому святі знову виступав проф. д-р Р. Смаль-Стоцький з доповіддю на тему: „Шевченкова розмова з Господом" — та знов проф. д-р О. Повстенко: „Шевченкова мальовнича Україна", із світлинами.

У 1969 р. 19 квітня запрошено на це свято ред. Богдана Кравцева, що говорив на тему: „Шевченко в світовій літературі", а другий доклад мав проф. д-р Ю. Старосольський: „Карний процес проти Шевченка".

2. Інші святочні моменти

Першим таким моментом були святочні сходини в пам'ять бл. п. Митрополита Андрея Шептицького 19 червня 1960 р., що відбулися з двома доповіддями: д-ра Я. Шавяка на тему: „Життя і діяльність Митрополита А. Шептицького". — та о. М. Войнара, ЧСВВ, на тему: „З'єднення Церков в ідеї Митр. Андрея Шептицького".

Друга така святочна Наукова Конференція була з нагоди 35-ліття наукової праці проф. д-ра П. Коваліва 29-го грудня 1962 р. з доповіддями: проф. д-ра П. Одарченка: „Наукова діяльність ювілята проф. д-ра П. Коваліва у 35-ліття його наукової діяльности" — а друга о. Юрія Гулея: „Богословська і богословсько-освітня діяльність Ювілята". Між іншим підчеркнено вже тоді около 400 праць Ювілята.

Третя така святочна Наукова Конференція відбулася з нагоди 90-ліття НТШ 1 грудня 1963. На ній з доповіддями виступали: проф. д-р Ю. Старосольський: „Важливі дати в історії НТШ" та д-р Я. Шавяк: „Науково-видавнича діяльність НТШ".

Четверта Святочна Наукова Конференція НТШ у Вашинґтоні була з нагоди 25-ліття Карпатської України 12 грудня 1964 р. з доповіддю свідка тих подій, д-ра М. Кушніренка на тему: „Карпатська Україна за доби ЧСР та проголошення її самостійности".

(Продовження буде)

„Лісові Чорти" відбули курінні ради

Іст Четем. — У суботу й неділю, 29-30 вересня ц. р. на пластовій оселі „Вовча тропа" коло Іст Четгему, Ню Йорк, відбулися курінні ради обох Фамілій „Лісових Чортів" (сеніорського та старшопластунського куренів), які були закінченням відзначення 50-річчя Великого Племени „Лісових Чортів". Присутніх на радах було 53 сеніори та 20 старших пластунів, які прибули з різних частин Америки та Канади.

Нарадами „Старої Фамілії" проводив тогочасний курінний провід у складі курінного пл. сен. Степана Щуровського, судді пл. сен. Тараса Когута, писаря пл. сен. Всеволода Гнатчука та скарбника пл. сен. Романа Татарського. Всі вони живуть у Детройті. Наради „Молодої Фамілії" проходили під проводом курінного ст. пл. Данила Гусяка, судді ст. пл. Андрія Ластовецького, писаря Богдана Хомута та скарбника Зенона Балабана. Осідком тогочасного курінного проводу „Молодої Фамілії" був Ню Йорк. Відбуваючи свої ради окремо, обидві Фамілії „Лісових Чортів" переглянули пройдений від останніх курінних рад шлях, обговорили ряд питань курінного та загальнопластового характеру й накреслили пляни майбутньої діяльности.

Увечері в суботу учасники з'їзду взяли участь у Службі Божій, яку відправив член куреня „Лісових Чортів" о. крилошанин Степан Сулик.

Того самого вечора відбулася спільна традиційна ватра, на якій президіював перший курінний „Лісових Чортів" і теперішній „монарх" Великого Племени „Лісових Чортів" пл. сен. Ярема Весоловський з Торонта. Перша частина ватри була присвячена прийняттю нових членів, підвищенню курінних ступнів деяким членам і врученню відзначень за куріну, пластову та громадську працю. Опісля відбулася весела частина ватри.

У неділю, 30-го вересня, обидві „Фамілії" продовжували свої окремі наради та вибрали нові курінні проводи. Провід над „Старою Фамілією" перейшов до Філядельфії, Пенсильвенія. Новий курінний провід 3-го Куреня Уладу Пластунів Сеніорів „Лісові Чорти" складається з наступних членів: курінний — пл. сен. Ярослав Мадай; суддя — пл. сен. Володимир Вандера; писар — пл. сен. Володимир Масюк; скарбник — пл. сен. Богдан Оденжинський.

„Молода Фамілія" вибрала новий курінний провід, з осідком у Ню Йорку, в такому складі: курінний — ст. пл. Юрій Савицький; суддя — ст. пл. Ігор Микита; писар — ст. пл. Осип Гаврилюк; скрбник — ст. пл. Зенон Балабан.

15-ий З'їзд Т-ва кол. Вояків УПА в ЗСА

В днях 15 і 16-го вересня ц. р. в Українському Народному Домі у Ірвінгтоні, відбувся 15-ий делегатський З'їзд Т-ва кол. Вояків УПА в ЗСА. З'їздом проводила Президія в складі: Л. Футала — голова, та друзі Хома, Мороз, Щепців і Левський.

З'їзд відзначив річниці: 100-річчя НТШ, 40-річча голоду в Україні, 30-річча АБН, 30-річчя І УД УНА. На ці теми, з підкресленням голодової облоги України доповідав А. Мицьо. Другу доповідь на тему: „Вчорашні і завтрішні дні нашого Т-ва" зреферував М. Климко.

Звіти з діяльности дворічної каденції склали, голова Головної Управи М. Ковальчин, заступник Л. Футала — видавничі справи, — М. Климко, касир — І. Ділай. За Контрольну комісію здав звіт М. Грицковян, а за Товариський суд М. Черешньовський.

Дискусія багатьох делегатів вказувала на дальший ріст Товариства на суспільно-громадському та комбатантському полі. Т-во видало в минулому році монументальну англомовну Історію УПА, пера Ю. Тиса-Крохмалюка, даючи американському світові цінні матеріяли про найновішу боротьбу України за волю під проводом УПА. В підготові є книжка І. Хміля „Легенди Полісся" та Співаник УПА. Проф. Л. Шанковський працює над новою Історією УПА українською мовою.

Друг Грицковян М., в узгідненні з Номінаційною комісією, подав склад Керівних органів, які вибрано в складі: Ковальчин М. — голова, Футала Л., Голяш С., Хома В. — заступники; Климко М. і Мак Б. — секретарі; Ділай І. — фінансовий; Кульчицька М. — Суспільна Опіка. Члени Головної Управи: Сусяк Я., Глушко Р., Кіцюк Я., Юркевич В. Контрольна комісія: Грицковян М., Мицьо А., Галаган Б. Товариський суд: Черешньовський М., Левський В., Мороз Б., Дашко О., Мицьо М.

Бюджет Товариства приготовили друзі: Кіцюк і Ділай. Резолюції відчитав Мицьо А.

У вечірніх годинах в залі Українського Народного Дому відбувся Святочний Бенкет, в якому громада Ірвінгтону та околиць, а також представники організацій і делегати взяли масову участь. Бенкет підготовив місцевий Відділ на чолі з інж. Б. Маком.

Українські Церкви репрезентували: о. ігумен Малюга та о. Сагайдачний.

Із привітним вступним словом виступив член Президії мгр І. Базарко — УККА; проф. д-р Чировський — Головна Управа ООЧСУ, НТШ, Асоціяція Українських Університетських Професорів; І. Хома — Об'єднання кол. Вояків УПА; хор. О. Голинський — Головна Управа І УД УНА; майор Яворський — український легіон; В. Гладич — майор штабу 2-ої Української Дивізії. У Президії заступлені були такі Центральні Організації: мгр Є. Гановський — СУМА; проф. І. Телюк — УНС; мгр Гординський і М. Добуш — СУК „Провидіння"; Мороз Б. і Футала Л. — УНПоміч; мгр Я. Рак — Координаційна Виховна Рада; Цяпка М. — ОУА „Самопоміч"; інж. Р. Бігун — Крайова Рада Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ; голова Т-ва Ковальчин М.; Климко М. — Капітула Золотого Хреста УПА, інж. Б. Мак.

Бенкетом проводив інж. С. Голяш. У бенкеті взяли участь представники майже цілої української зорганізованої громади, даючи доказ їхнього зрозуміння доконаних чинів УПА у визвольній боротьбі за волю України. Вояки УПА вітали в особі наступні льокальні організації: Український Міжкомбатантський Комітет в Ірвінгтоні, Станицю І УД УНА, УВК, Т-во прихильників УНР, Відділ УККА, ОЖ ОЧСУ, Ос. СУМА, Відділ ООЧСУ, Окружну Раду СУА, 28 Від. ОУА, „Самопоміч", 161 Від. УНС, 207 Від. „Провидіння", хор при церкві св. Ів. Хрестителя, Український Народний Дім.

У мистецькій частині виступали молода декляматорка Люба Мостова та Капеля бандуристів під керівництвом В. Юркевича — диригент проф. О. Головацький. С. Магмет забавляв присутніх веселими монологами.

Золотим Хрестом Заслуги УПА нагороджено під час бенкету п-і М. Матейчук, вдову по воїнові УПА Кримськім.

Письмові привітання наспіли від Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Йосифа — голови Помісної УКЦ, митрополита Кир Амвросія, Єпископів УКЦ Йосифа, Ярослава і Василя, Я. Стецька, ген. П. Шандрука, Головної Управи Т-ва кол. Вояків УПА в Канаді, Станиції Вояків УПА в Сиднеї, Австралія, Світової Управи ТУСМ, Крайової Управи ТУСМ, Т-ва прих. УНР, „Чорноморська Січ", І УД УНА.

З'їзд Товариства сповна усіх духово та додав нової наснаги до дальшої праці.

С. Г.

Совєтські емігранти проти соціялістичного уряду, але за соціялістичну систему в Ізраїлі

Тель Авів. — Уряд Партії праці в Ізраїлі, який находиться напередодні виборів до парляменту, натрапляє на дуже серйозну загрозу з боку нових поселенців, емігрантів з СССР, які в основному симпатизують з правими націоналістичними партіями і є проти соціялістичної Партії праці. Нові совєтські емігранти ніяк не можуть погодитися з соціялістичною термінологією Партії праці, її гаслом „пролетарі всіх країн єднайтеся!" тощо. Але в той сам час, коли ці емігранти так категорично виступають проти соціялізму і соціялістичної партії, вони вимагають в країні на практиці соціялістичної системи, а в першій мірі є прихильниками контролюючої ролі уряду. Вони вважають, що держава має забезпечувати всіх громадян, як це діється в СССР.

ОКРУГИ УНС АМСТЕРДАМУ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

часно є головою цієї Округи, звітувала про організаційну та багатобічну іншу активність Округи, згадавши окремо про успішний День УНСоюзу в Лейквуд Парку, що повинно причинитися до збільшення престижу УНС також серед наших американських співгромадян. В дальшому пані Гарас, сама одна з найуспішніших організаторок нових членів УНС, подала ряд практичних організаційних порад.

Головний предсідник Йосип Лисогір зупинився довше над загальним розвитком і станом УНСоюзу, зокрема на найдінишим у цьому році організаційним та фінансовим станом, інформував про будову нових приміщень, до яких УНСоюз уже в короткому часі переселиться, як і про працю видавництва та Союзівки.

Опісля п. Й. Лисогір і пані Анна Гарас вручили, як нагороду за організаційні успіхи, золоту відзначку п. М. Гентошові і срібну Й. Петрунцеві.

Розмови на актуальні союзові і громадські теми продовжувались від часу дискусії й опісля під час прийняття.

ЛІҐАЙ ВЕЛІЙСЬКА ОКРУГА ЗАЙНЯЛА ПЕРШЕ МІСЦЕ

Нортгемптон, Па. — В минулу суботу, 29 вересня, тут в залі УПЦеркви Успіння Пресвятої Богородиці відбулися організаційні наради представників 12 Відділів Ліґай-Веллійської Округи, які проходили серед помітного вдоволення дотеперішніми здобутками на організаційному полі. Наради відкрила і ними проводила голова Округи головна радна пані Анна Гарас, а обов'язки секретаря сповняв Стефан Муха. Молитву провів о. митрат Андрій Дворакієвський. Зверги п-і А. Гарас коротко інформувала відділових урядовців про ціль нарад. Основну доповідь на нарадах виголосив головний радний і асистент керівника орг. відділу Степан Гавриш. Він вичерпно поінформував про загальний стан УНС, про організаційну ділянку, про успіхи і невдачі, про нову систему винагороди організаторам, підготову до Конвенції, найбільше уваги присвятив осінній кампанії, дякуючи членам Окружного Комітету за приготовання 2 автобусів з прогулянкою на Союзівку в липні та за многогранну поміч в приготуванню Союзового Фестивалю в Лейквуд Парку в серпні.

Обговорюючи організаційний стан Округи в дальших дебатах стверджено, що по серпень 10 Відділів придбали для Союзу 78 нових членів. В тому Відділ 47 пані Анни Гарас 28 членів, Відд. 147 І. Готщайлюка 24 члени, Відд. 48 С. Ївассчка 11 членів, а інших 7 далі менше чим 10 членів. Квота Округи на 1973 рік виносить 120 членів, або 10 членів в місяць, а тому, що по вересень повинно було бути 90 приєднаних членів, то тим самим по той час організаційна квота була виконана на 100%. Під час зборів секретарі передали С. Гавришеві 12 аплікацій нових членів, забезпечених на загальну суму 51.000 дол. і тим самим Округа зайняла перше місце в виконанню квоти. Аплікації передали: 147 Відділ Стефан Муха 5 на суму 25.000 дол., Іван Готщайлюк 2 на суму 10.000 дол. — разом 35.000 дол., пані Анна Гарас 47 Відділ 3 аплікації на суму 12.000 дол. і Мартин Шешка 44 Відд. на суму 4.000 дол. Передаючи аплікації, секретарі із своєю головою Округи пані А. Гарас склали заяву, що придлена квота 120 нових членів буде виконана „з гаком", щоб одержати бонус для Округи по 2.00 дол за члена.

По запитах, дискусії і обговоренню організаційного пляну під час осінньої кампанії, приявні радили над приготуванням до відзначення 80-річчя „Свободи", що відбудеться заходом Округи в суботу, 6 жовтня, в Алентавн.

Перед закінченням нарад о. митрат Андрій Дворакієвський поділився своїми враженнями з відвідин України й інших європейських країн, а головно Риму, звідкіля щойно повернувся.

Наради закінчено молитвою, яку знова провів о. митрат А. Дворакієвський, а відтак відбулась спільна перекуска, під час якої присутні ще довго запитували про Україну о. Дворакієвського.

У БАЛТИМОРІ ВІДБУДЕТЬСЯ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ДАРІЇ ЯРОСЛАВСЬКОЇ

Балтимор. — 59-ий Відділ СУА в Балтиморі влаштовує 7-го жовтня ц.р. о 4-ій год. по полудні в приміщенні „Самопомочі", Авторський Вечір письменниці Дарія Ярославської. Авторка поділиться своїми думками та спостереженнями у доповіді п. н.: „Письменник серед своєї громади". Зразки малої прози читамуть Марія Хмілевська-Уляхович та Ірина Хархаліс-Траска. Водночас відбудеться виставка літературної і публіцистичної творчости письменниці.

ВЕЧІР ГУМОРУ І САТИРИ ЗОЇ КОГУТ

Ню Йорк. — З рамени Літературно - мистецького Клюбу та Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово", тут в неділю 7-го жовтня о 6-ій год. вечора в Українському Домі відбудеться Вечір Гумору і Сатири п. н.: „Галло, Американська Україно". На вечорі виступатимуть гості з Австралії: поетеса сатиричного жанру Зоя Когут і театральна артистка Ірина Кобзяр-Залеська.

У ЧІЛЕ АРЕШТОВАНО ПРОВІДНИКА КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Минулого тижня військовий уряд Чіле повідомив про арешт провідника Комуністичної партії Чіле Луїза Корволана Лепе, який скривався від військових і поліційних чинників від 11-го вересня ц.р., тобто від дня, коли розпочався державний переворот, що повалив владу лівого уряду марксистського президента Сальвадора Альенде. 21-го вересня військова хунта проголосила всі марксистські партії поза законом.

УКРАЇНСЬКА МОВА В ДЕРЖАВНИХ ШКОЛАХ ОНТАРІО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ни походили. Опісля треба було знову починати майже спочатку, але цим разом ще з ворожим наставленням з боку уряду.

Справи помалу поліпшуються. Перші труднощі у зв'язку з уведенням української мови в державних школах переборено. Для навчання української мови в державних школах Онтаріо спочатку було прийнято підручник - мавку скрипт проф. Данила Струка. Тепер учителі Вазрішин і Джуравець є в процесі видання початкової граматики української мови. На видання цієї книжки від уряду одержано 7,000.00 дол. В цій книжці застосовано нову аудіо - лінгвістичну методу навчання.

Як бачимо, від 1968 року по сьогодні, зроблено великі кроки в справі введення української мови в державних школах Онтаріо. Одночасно українську мову прийнято як повноправний курс в університетах Торонто, Оттави, Лондону, Ватерлю і Гемілтону. Завдяки наполегливим стараннім комітету при КУК на чолі з п. Вазрішином і при підтримці українського громадянства, з перепусом українських учнів, що не раз проявляли велику ініціятиву, здобуто значні успіхи.

Та не можна спочивати на лаврах. Ще треба зробити багато, щоб охопити всі державні школи Онтаріо, в яких є більше число українських учнів. Треба подбати, щоб навчання української мови в державних школах поставити на високому рівні, забезпечуючи ці курси висококваліфікованими учителями і добре складеними підручниками.

Дальші успіхи залежатимуть від постави усіх українців Онтаріо, громадських провідників, а перш за все учнів-українців, що вчаться в державних школах.

Проф. Василь Шкварок помер у Фініксі

17-го вересня ц. р., проживши понад 80 років, після довгого недужання, спричиненого смертю своєї дружини, помер у Фініксі, Арізона проф. Василь Шкварок, один з видатних педагогів і гімназійний професор в Галичині.

Був людиною кришталево чистою, а як колишній військовик мав велике зрозуміння старшинської етики, яку проводив увесь час, особливо в житті ветеранів усіх воєн його сторіччя.

Після відбуття військової служби в австрійській армії, в якій він був у ранзі поручника, переходить до рядів Української Галицької Армії, а опісля до Армії УНР, в 4-ій Дивізії під командою ген. Ю. Тютюнника, в якій то дивізії він був підвищений до ранги сотника по кінчі, а на еміграції до ранги майора Військ УНР. Відзначений хрестами С. Петлюри і Воєнним.

У Фініксі, Арізона з великим запалом, як член Союзу Українських Ветеранів ще в Німеччині в 40-их роках, причетнює разом з іншими ветеранами до організації ветеранської станиці, а пізніше і станиці Українського Вільного Козацтва (в якій він був в ранзі підполковника УВК), віддаючись із запалом життю станиці, як теж всієї громади в Фініксі. Був одним із тих, на кого громада могла покладатися.

Члени ветеранської станиці УВК, віддали останню, належну воякові пошану під час похорону, який відбувся 22-го у Фініксі.

М. О-вич

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ВІДВІДАЛА КИЇВ

Київ. — Згідно з повідомленням РАТАУ, під кінець вересня в Києві побувала парляментська делегація Федеративної Німецької Республіки, очолювана президентом Бундестагу Анне-Марі Ренгер. Делегація відбуває поїздку по СССР на запрошення Верховної ради СССР. В Києві західних німців приймав голова Верховної ради УССР та члени Президії Ради і уряду УССР.

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 21-го вересня 1973 року, неподійно, відійшов у Вічність на 81-му році життя наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

Проф. ВАСИЛЬ БІЛИНСЬКИЙ

народжений 1-го січня 1893 року, бувший учитель фізики і математики у середніх школах на Рідних Землях, а на еміграції в Українській Гімназії у Міттенвальді та у Рідній Школі у Детройті.

ПАНАХИДИ відслужено у похоронному заведенні А. Градовського.

ПОХОРОН відбувся у понеділок, 24-го вересня 1973 року з української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Детройті на цвинтар св. Ядвиги.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
син — ЗЕНОН з дружиною ГЕРТРУДОЮ
дочка — ЛЕДЯ ЛАЗУРЕНКО з мужем СЕРГІЄМ
внуки — ОЛЯ і СТЕПАН ЛАЗУРЕНКО
Близькі і дальша Родина у ЗСА і Україні

Замість квітів на могилу
св. п. Майора ПАВЛА КАЛИНОВСЬКОГО
Батька двох наших Подруг-Пластунок, складаємо 22.00 доляри на Дар Українському Воєнному Інвалідові.
16-ий КУРІНЬ УПС „ЧОРНОМОРСЬКІ ХВИЛІ"

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всім тим Особам з нашої близької і дальшої Родини, з поміж наших Друзів і Знайомих, які висловили чи переслали нам письмові співчуття з приводу смерти нашого Найдорожчого ЧОЛОВІКА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

Д-ра ОСИПА ПЕТРІВА

що відійшов від нас у Вічність дня 25 лютого 1973 р.

Щиро дякуємо о. Антонієві Голованчукові, ЧСВВ, за відправу над труною Покійного.

Зокрема дякуємо вам М. Давосир з родиною у Торонті — за найняту Заупокійну Св. Літургію в сороковий день смерти Покійного.

Особливо дякуємо п. О. Новицькому і Всім, що допомогли йому, за його дуже теплі спомини-некрологи, що появилися в часописах „Америка" (Філядельфія) і „Свобода" (Джерзі Сити).

Дякуємо д-рові Р. Романовичеві за згадку про Покійного у „Новім Шляху" (Вінніпег).

Ще раз висловлюємо усім наше щиросердечне спасибі.

Горем прибиті
дружина ОКСАНА з родиною.

В пам'ять недавно померлого
сл. п. Стефана Роговського
зложили пожертви:

$63.00 — працівники Drakes Bakery; $50.00 — Батьки Померлого; $30.00 — В. О. Вєкесевич; по $20.00: С. М. Грубий, родина Івасечко, В. М. Роговський, Д. Роговський; $15.00 — Відділ 180 УРС; по $10.00: В. Д. Будний, Я. Н. Бігун, В. Воробець, Е. Б. Грицай, Р. Головінська, О. Король, Т. К. Кордуба, Т. Кобільник, А. Ляхович, В. Ю. Попович, Ф. Я. Чех, Б. М. Робак, Р. С. Романюк; по $5.00: О. Буткевська, Ю. Барахюк, П. Баранович, Ю. І. Конюба. С. Кіт, Е. Коурег, М. Добош, М. Демчук, Я. Луцешко, І. Мигаль, А. Питляр, А. Питляр, С. Сальчак, Л. Мурацук. $1.00 — М. Роговська.

На Наукове Товариство ім. Шевченка	$210.00
На одноразову стипендію для українського студента університету в Бразилії	229.00
Разом зібрано	$439.00

Замість квітів на могилу
сл. п. ГРИГОРІЯ ГУНЧАКА
зложили:

На церкву св. Володимира в Глен Спей, Н.Й.: М. і Б. Цимбалюст — $20.00; А. і В. Нетринин — $20.00; А. і Б. Бойчук — $15.00; Н. і І. Коропецькі — $15.00; О. і М. Гнатейко — $15.00; Н. і В. Нагірні — $10.00.

На церкву свв. Петра і Павла в Глен Спей, Н.Й.: С. і І. Десняк та І. і О. Федишини — $20.00; М. і І. Фізерt — $10.00.

✝

Повідомляємо всіх Рідних, б. жителів с. Павелче, Друзів і всю Українську Громаду, що

ред. ІВАН СТАВНИЧИЙ

нар. 6-го листопада 1891 р. в Товстім, на Поділлі, б. редактор „Станиславівських Вістей", голова Осередку НТШ в Клівленді, Огайо, ініціятор, промотор і довголітній голова Центрального Комітету Станиславівщини для видання Альманаху „Станиславів і Станиславівщина", член багатьох наших установ,

після довгої і важкої недуги упокоївся в Бозі у вівторок, 2-го жовтня 1973 року.

ПАНАХИДА в четвер, 4-го і п'ятницю, 5-го жовтня вечором в похоронному заведенні М. Колодія в Клівленді, Огайо.

ПОХОРОН в суботу, 6-го жовтня 1973 р. перед полуднем.

Горем прибиті:

МИХАЙЛИНА — дружина
ОРИСЯ — дочка з чоловіком д-ром М. САВЧАКОМ
МАРТА — внучка з чоловіком МИРОСЛАВОМ КРАВСОМ
РОМАН — внук з дружиною ПАТРИЦІЄЮ і донею НАТАЛКОЮ
ІВАННА ФЕДІВ — братова з дітьми
ДАРІЯ — сестрінка з чоловіком д-ром ЛЮБОМИРОМ БИЛОВИМ і дітьми
НАТАЛІЯ ФЕДІВ — братова з дітьми в Краю
ІРИНА ЛИХОЛІТ — сестрінка
ОЛЕНА СУПЕК — сестрінка
БОГДАН ДМИТРАК — сестрінок з дружиною ОЛЕКСАНДРОЮ і дітьми

КАРДИНАЛ Й. МІНДСЕНТІ ВІДВІДАВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

міста та чільних представників мадярського духовенства і громадськости, за почесним столом був ще тільки Владика Мстислав.

Як відомо, мадярські католицькі парафії не мають у ЗСА свого мадярського єпископа і знаходяться в юрисдикції місцевих американських римо-католицьких єпископів, дуже часто сильно неприхильних до будь-яких проявів національної окремішности в житті Католицької Церкви, а часто й таких, що охоче спихають вірних іншої національности до спільного американського казана. Мадярська парафія в Ню Бронсвіку знаходиться в юрисдикції катол. єпископа в Трентоні, якого й було запрошено на урочистості, пов'язані з приїздом кард. Міндсенті. В гарно виданій програмі бенкету стояло, що цей єпископ мав промовляти останнім перед промовою Кардинала, але його місце за почесним столом світило пусткою. Цю пустку заповнив Митрополит Мстислав, виголошуючи привітання, яке Владика мав висловити на спеціяльній авдієнції у Кардинала, вже після бенкету. Промову нашого Владики присутні на бенкеті прийняли бурхливими оплесками. Владика Митрополит Мстислав промовляв по-українськи і його промову зразу ж перекладувано на англійське. Текст цієї замітної промови друкуємо нижче.

Асистували Владиці Митрополитові на урочистостях у Ню Бронсвіку голова Консисторії протопресвітер А. Селепина, о. Ф. Істочин і проф. І. Фізер. Під час церковних відправ наш Владика мав на собі мантію та всі відзнаки його високого становища в Церкві, включно з митрополичим жезлом.

ПРОМОВА. ВЛАДИКИ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА

Ваша Ексцеленціє,
Дорогий Брате у Христі!

Вітаю Вас з прибуттям до цієї країни волі і добробуту, в якій, з волі Божого Провидіння, знайшлася велика громада побожних і відданих Вам духовних дітей Ваших, які, в наслідок сучасного лихоліття, змушені були покинути улюблену ними Батьківщину — чарівну Угорщину.

Вітаю Вас, як символ незнищальної сили Християнства, як Богом дарованого всім християнам дійсно доброго Пастиря, як Мученика за Правду Христову на землі.

Вітаю Вас від Церкви-Мучениці — Української Православної Церкви, зовнішні форми існування якої в Україні зруйнувала безбожницька і ч е р вона від людської крови Москва.

Вітаю Вас від християнської України, яка ось уже понад 50 років несе тяжкий хрест за відданість Христові і Його заповітам. На протязі цього, дійсно Страсного Тижня побожна українська нація зложила велику жертву: в страшних муках закінчили життя 37 православних і католицьких єпископів, понад 5.000 священиків і мільйони вірних.

Сьогодні християнські Угорщину і Україну єднає не тільки чорна недоля наших батьківщин, але й безмежна віра в неминучість Воскресіння, в остаточну перемогу Правди над Злом. Цю нашу віру ми зобов'язані зміцнювати щирою молитвою і безперебійним творчим чином у Христовому Винограднику.

Особливо гарячою повинна бути наша молитва за державних провідників ще досі вільної частини світу, які несуть велику відповідальність за долю всього світу і людини в ньому. Молімо ж Господа, щоб просвітив розум тих провідників і не допустив їх стати купцями і продавцями на сучасних базарах невільників.

Від себе бажаю Вам, дорогий Брате у Христі, повноти сил духових і фізичних та довголіття в службі Богові і людині.

На многії літа, Владико!
Ейл-йєн шока, Урам!

„Верховинки" з Торонта співатимуть у Філядельфії

„Верховинки" з Торонта

Філядельфія (Н. Н.) — Відомий із своїх багатьох виступів та грамофонних плит квартет „Верховина" з Торонта завітає до Філядельфії із самостійним концер т о м при співучасті актора Володимира Довганюка в ролі „Гриця Зозулі". За минулі роки склад квартету змінявся і тепер він, крім керівниці Олени Глібович та акомпаніяторки Стефанії Клос, складається із співачок: Віри Байрак, Віри Залуцької, Ніли Геник та Богданки Ігнатович. У програму концерту входять українські клясичні і народні пісні та пісні легкого жанру. Гостинний концерт у Філядельфії відбудеться в неділю, 7-го жовтня під патронатом чоловічо г о хору „Прометей" в залі Кук Джунійор Гайскул.

Мисткиня Марія Гарасовська виїхала до Риму

Чикаґо (Н. Н.) — Наша відома українська малярка Марія Гарасовська - Дачишин виїхала в цих днях на довший побут до Італії, де вона задумує малювати околиці Вічного міста. Під час літніх ферій Український Музей при церкві св. Сергія і Вакха в Римі, збагатився її дев'ятьма творами більших форматів. У вітальній гостинниці Музею, біля портретів Папи Івана XXIII, долота скульптора Леоніда Молодожанина, та бронзового портрету Верховного Архиєпископа Йосифа УІІ, роботи скульптора Григора Крука, здавна красується полотно „Святий Юр восени", роботи нашої мисткині. Побіч окремих кімнат із творами мистців Михайла Осінчука т а Михайла Мороза — мисткині М. Гарасовській призначив Верховний Архиєпископ окрему кімнату для її творів у цьому музії.

Про діяльність Української Інформаційної Служби

Заходом ідейних осіб зорганізовано Українську Інформаційну Службу у Філядельфії в 1959 р. Це була перша інституція на цілу Америку, завданням якої є інформування чужинців про Україну і спростовува н н я невірних вістей на тему України дорогою протестів і меморандумів.

Щоб зактивізувати працю і значення УІС, уряджувано доповіді для молодечих і студентських організацій, як теж і для громадян на Робітничому Союзі в Глен Спей і на Союзівці. На запрошення Централі УККА Іван Струк дав доповідь для представників молодечих організацій на цілу Америку. Понадто УІС уряджува л а Дискусійні Вечори у Філядельфії, щоб запізнати нашу спільноту з методою боротьби з фальшівниками історії України, як теж щоб заохочувати її до співдії: ставати членами УІС та підтримувати цю організацію морально і матеріяльно.

У праці писання протестів до чужих видавництв (в Америці і поза нею), які невірно представляють історичні факти про Україну, найбільше допомагали професор історії бл. п. д-р П. Ісаїв і бл. п. д-р Н. Рибак — адвокат. Д о п о м і ж н и м и силами в акції писа н н я протестів були секретарі: мґр Е. Басюк, проф. Аскольд Скальський і Марія Лужецька Дубівка. В писанні і корекгі протестів причинилися багато професори університету д-р Іван Лисяк Рудницький і д-р С. Горак, Христя Кульчицька, Богдан Кульчицький, докторант З. Когут, інж. З. Фещак, Ірина Волощук Сивенька, Віра Білинська і деякі студенти. Д-р Іван Коровицький, як бібліотекар, давав неоціненні джерела до писання протестів, які вимагали джерельного доказу відносно перекручування і с т о р и чних фактів про Україну.

глобусів, журналів, преси і періодиків для американських шкіл.

Спонзором Української Інформаційної Служби б у в Іван Струк, який понадто, для пропаґандивних цілей, видав власним коштом „Історію України в образках" англійською мовою, яку сьогодні висвітлюється по школах і університетах в Америці, Канаді і в Австралії.

Діяльність УІС в останніх часах дещо змаліла, бо з ряду бойовиків за правду про Україну відійшли в цьому році на вічний спочинок д-р Петро Ісаїв і д-р Никола Рибак, а заступити тих неоцінених осіб охочих не має. Іван Струк, довголітній голова УІС, який був душею і промотором інформування чужинців про Україну, є на схилі поважного віку.

Через чотирнадцять літ Українська І н ф о р маційна Служба у Філядельфії була дуже активна і має за собою великі успіхи на полі боротьби з фальшівниками історії України. Десятки течок з протестами, течки хроніки і архіву, як також течки кореспонденції є німими свідками діяльности УІС, яка тихо і без великої реклями сповняла свій національний обов'язок. Тим самим заслуговує на увагу і доповнення новими та молодими силами, щоб продовжувати її надзвичайно важливу діяльність.

І. С.

Початок академічного року в Колеґії св. Андрея

Вінніпеґ (КСА) — 1973-1974 академічний рік Колеґії св. Андрея відкрито молебнем у колеґіяльній каплиці в п'ятницю 14-го вересня вранці. Відтак, відбулись збори академічного персоналу зі студентами, завершення реєстрації та орієнтаційні наради. Студентам подано деякі вказівки щодо навчання, а також поінформовано про порядок життя у Колеґії. Опісля професори знайомилися із своїми студентами.

Навчання на обох відділах Колеґії почалося у понеділок 17-го вересня.

На чотири предмети Гуманістичного відділу Колеґії св. Андрея, закредитовані в Манітобському університеті, вписалися 87 студентів. Із цього на українську мову (091) вписалися 16 студентів; на українську розговірну мову (127 — 30; на історію Східнього Християнства (244) — 10; а на історію України — 31 студентів.

Богословський відділ зареєстрував 12 студентів.

Професорський персонал обох відділів Колеґії викладатиме цього року наступні предмети:

Декан Богословського факультету — о. проф. С. Ґерус: літурґіка I, літурґіка II і церковний устав;

Отець проф. М. Юрківський: введення до богословія, Старий Заповіт і Новий Заповіт;

Отець проф. О. Кравченко: церковне право, церковно-слов'янська мова, українська мова 091 і українська мова (розговірна) 127;

Д-р П. Маценко: теорія музики, інтонація і ритміка, церковний спів (самоїлковового й київського розспівів), дириґування і ін.;

Мґр Р. Єринюк: історія східнього християнства й історія Української Православної Церкви;

Отець редактор С. Ярмусь: пастирське богословіє;

Д-р О. Ґерус: історія України.

Із 75 студентів-резидентів Колеґії св. Андрея, переважно українці.

Душпастирсько-богослужбову обслугу Колеґії св. Андрея виконуватимуть оо. С. Ґерус, М. Юрківський і О. Кравченко за т. зв. седмичним порядком (служення за чергою, при чому кожний виконує всі Богослужби даного тижня).

ТАРЗАН, Ч. 7005. Тарз ан плянує поворот тубільців

Ми пережили критичний момент із цими тубільцями, Тарзане! Діри заподіяні списами мусітиму направити в Момбузі!

Теперішня ситуація є безглуздою. — Ось ми стараємося врятувати групу людей, а вони стараються не допустит нас це виконати!

Вони поповнюють масове самогубство. — Хоч отруя для комах діятиме, як запобіжний засіб проти нових випадків недуги, то їм потрібно довготривалих превенційних заходів!..

Найомі — Каану! Ми не можемо довше чекати. — Мусимо „взяти бика за роги"... Каану, нехай твої люди пакують свої речі... Вони йдуть додому!